

Тищенко М.М.
кандидат педагогічних наук,
науковий співробітник
відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України,
marytym@ua.fm

ПРОФЕСІЙНА ОРІЄНТАЦІЯ ТА КАР'ЄРНЕ НАВЧАННЯ УЧНІВ В АНГЛІЇ: КОМПЛЕКСНІСТЬ СИСТЕМИ

В Англії система надання послуг із профорієнтації та розвитку кар'єри є відносно добре розвиненою як в освітніх закладах, так і окремих агенціях, які належать до системи регулювання ринку праці. Особливість профорієнтаційної діяльності у країні пов'язана з розподілом основних акцентів на: освітню орієнтацію (вибір продовження освіти та його спрямування) та орієнтування у сфері професійного кар'єрного розвитку разом із соціальним та особистісним розвитком особистості.

Питанням професійної підготовки та компетентності фахівців з профорієнтації та кар'єрного навчання займаються такі британські вчені як: Д. Ендрюс, Б. Бессот, Н. Роу, Д. Кід, Е. Барнс, Е. Вотс; серед вітчизняних вчених це: П. Дмитренко, І. Косяк та ін.

Відповідальним за надання послуг з профорієнтації та кар'єрного розвитку є координатор з профорієнтації та кар'єрного навчання, який не є вчителем, але має відповідну професійну кваліфікацію у сфері профорієнтації, профконсультування та кар'єрного розвитку. Вповноважена особа зазвичай має диплом спеціаліста з професійно орієнтованої освіти та профконсультування, також сертифікат спеціаліста з кар'єрного розвитку. Основними обов'язками координатора є: організація та координація процесу надання послуг з профорієнтації та кар'єрного розвитку учням; забезпечення всіма необхідними ресурсами та матеріалами для проведення занять за темами професійної орієнтації та кар'єрного розвитку вчителів із модулів

«Особистісно-соціальна освіта та освіта про здоров'я та економіку» та «Громадянство» (PSHE); викладання предмету профорієнтації та кар'єрного навчання, якщо предмет є в шкільному курикулумі; співпраця зі службами кар'єрного розвитку, бізнесовими структурами, асоціацією роботодавців, вищими навчальними закладами та ін. [1].

Як зазначає Е. Барнс (A. Barnes) до функцій фахівця з профорієнтації та кар'єрного розвитку можна віднести: інформаційно-пізнавальну, навчально-виховну, стимуляційну, діагностичну, організаційно-координаційну [2].

До інформаційно-пізнавальної відноситься: інформування учнів щодо освітньої орієнтації. До навчально-виховної функції відноситься: озброєння учнів необхідними знаннями та навичками ефективної самоорганізації щодо професійного самовизначення; вироблення позитивного ставлення учнів до праці; організація та проведення навчально-методичних заходів з профорієнтації та кар'єрного навчання та ін. До стимуляційної функції відноситься мотивація, спонукання до дій та ініціативності учнів щодо самовдосконалення та саморозвитку, визначення цілей разом із їх значенням та потребами, надання допомоги в подоланні перешкод на цьому шляху, забезпечення додаткової підтримки учнів з певними проблемами. До діагностичної функції відноситься розпізнавання можливостей учнів у світі професій через: індивідуальне та групове консультування у процесі спостереження, аналізу проблемних ситуацій, пізнання цінностей, інтересів, психодіагностичне та профдіагностичне електронне тестування та ін. До організаційно-координаційної функції відноситься організація та координація профорієнтаційної діяльності у навчальному закладі, а саме: співпраця з педагогічним колективом у створенні та підтримці ефективної профорієнтаційної діяльності у навчальному закладі.

Таким чином, можна зробити висновки, що надання послуг з профорієнтації та кар'єрного розвитку учням у середніх навчальних закладах є досить налагодженою системою.

Література:

1. Andrews, D. (2011). *Careers Education in Schools*. Staffordshire: Highflyers Publishing.
2. Bassot, B., Barnes A., Chant, A. (2014). *A practical guide to career learning and development*. Oxon: Routledge.
3. Rowe N. *Mapping of Seminal Reports on Good Teaching: NFER Research Programme: developing the Education orkforce / Naomi Rowe, Anne Wilkin, Rebekah Wilson*. – Slough: NFER, 2012. – 34 p
4. Watts A. G. *Evaluating the effectiveness of careers guidance: a review of the British research / Watts A. G., Kidd J. M. // British Journal of Guidance and Counselling*. – 2011. – August. – P. 3–6.